

REACTIES OP CONCEPTRAPPORT 'VEILIGHEID VAN OP AFSTAND BEDIENDE BRUGGEN - LESSEN UIT HET ONGEVAL PRINS BERNHARDBRUG ZAANDAM'

Een conceptversie (zonder beschouwing) van dit rapport is, conform de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid, voorgelegd aan betrokkenen ter beoordeling op feitelijke onjuistheden en onduidelijkheden.

Het conceptrapport (of een gedeelte hiervan) is voorgelegd aan de volgende organisaties en personen:

- Slachtoffers;
- Brugbediener;
- Minister voor Infrastructuur en Waterstaat;
- Gemeente Zaanstad;

De ontvangen reacties zijn in de volgende twee categorieën te verdelen:

- Correcties van feitelijke onjuistheden, aanvullingen op detailniveau, en redactioneel commentaar, heeft de Onderzoeksraad (voor zover juist en relevant) overgenomen. De betreffende tekstdelen zijn in het eindrapport aangepast. Deze reacties zijn niet afzonderlijk vermeld.
- De reacties die niet zijn overgenomen, zijn voorzien van een motivering van de Onderzoeksraad waarom deze niet zijn overgenomen. Deze reacties zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
1	Gemeente Zaanstad	Brief – toelichting	6	<p><i>Op pagina 6 van het rapport beschrijft u drie sub-doelstellingen van het onderzoek:</i></p> <p><i>Vast te stellen, wat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden (toedracht) op de Bernhardbrug en het achterhalen van de directe en achterliggende oorzaken. Hoe komt het dat de aanbevelingen naar aanleiding van het onderzoek naar het dodelijk ongeval op de Den Uylbrug in 2015 en de opvolging daarvan het ongeval op de Bernhardbrug niet heeft kunnen voorkomen.</i></p> <p><i>Nagaan of de problematiek breder is dan alleen de gemeente Zaanstad.</i></p> <p><i>Wij zien, dat het rapport op al de drie sub-doelstellingen ingaat. Wij zien dit echter niet terugkomen in de conclusies van hoofdstuk 6, waarbij alleen wordt ingegaan op de Bernhardbrug</i></p>	Het zou ons inziens het rapport versterken als de geconstateerde problematiek in bredere zin wordt beschreven.	In de conclusies is (ook in de inzage) benoemd dat de ongevallen in Zaanstad niet uniek zijn.
2	Gemeente Zaanstad	Brief – toelichting	22	<p>Bedienen van bruggen op afstand: afweging tussen weg- en scheepvaartverkeer</p> <p>Bij het bedienen van bruggen moet de brugbedienaar de afweging maken tussen de belangen van het wegverkeer en het scheepvaartverkeer. In o.a. paragraaf 3.4 van uw rapport (pagina 22 e.v.) besteedt u hier aandacht aan. Daarbij geeft u aan, dat brugbedienaars vooral voorrang geven aan het scheepvaartverkeer en 'dat de beroepsvaart zonder afremmen kan doorvaren. Het wekt bij de schippers de indruk, dat zij met hun schip kunnen doorvaren'. De gemeente is het met deze passage niet eens.</p>	Er wordt altijd een afweging bij het bedienen van een brug gemaakt tussen het scheepvaartverkeer en het wegverkeer. Ingeval er op een bepaald moment veel wegverkeer is, zal er geen bediening plaatsvinden. De brugbedienaar bepaalt zelf het moment, waarop een bediening kan plaatsvinden. Uiteraard moet de bediening veilig en volgens het Bedienprotocol van de brug plaatsvinden. Om de bediening goed te doen wordt de brugbedienaar ondersteund door camera's, die een goed beeld van de brug en directe omgeving horen te geven. Mocht de brugbedienaar geen goed beeld op een bepaald moment hebben (b.v. als gevolg van neerslag, mist, vervuiling of uitval van een camera), dan mag hij de brug niet op afstand bedienen.	Deze punten zijn helder maar vormen, en in het bijzonder het laatste argument, niet de kern van het probleem.
3	Gemeente Zaanstad	Brief – toelichting	23	Op pagina 23 e.v. van uw rapport gaat u specifiek op de bediening van de Bernhardbrug in. U geeft aan, dat de brugbedienaars veelvuldig gebruik maken van het verkorten van de voorwaarschuwingstijd van 40 seconden. Vervolgens geeft u aan, dat uiteindelijk na 47 seconden daadwerkelijk het commando 'brug open' wordt gekozen. Het suggereert, dat de brugbedienaar onvoldoende tijd neemt om de brug voor het wegverkeer te ontruimen en vrij te geven voor bediening. Verkorting van de waarschuwingstijd gebeurt alleen op het moment, dat er weinig wegverkeer is.	Zoals eerder in deze brief is aangegeven, gaat de brugbedienaar pas tot daadwerkelijke bediening ('brug open') over op het moment, dat zich op de brug geen wegverkeer (inclusief fietsers en voetgangers) meer bevindt. Desalniettemin is de bediening van de Bernhardbrug dusdanig, dat pas na 47 seconden het sein 'brug open' kan worden gegeven. Eerder dan deze 47 seconden is het geven van dit sein niet mogelijk. Wij verzoeken u deze aanvulling in het rapport aan te brengen	De benoemde 47 seconden, is de tijd die telt vanaf het eerste commando tot en met het commando brug openen. De Onderzoeksraad suggereert niets. Er is vastgesteld dat in ruim 70% van de gevallen de voorwaarschuwingstijd wordt ingekort en dat na de 47 seconden in meer dan 1.000 gevallen direct op brug openen wordt gedrukt. Deze analyse behelst de Bernhardbrug, de derde brug in verkeersintensiteit.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
4	Gemeente Zaanstad	Brief – toelichting	27	De deelconclusie op pagina 27 heeft in onze ogen nuancering. De voetgangers kunnen namelijk op twee manieren de brugval van de Bernhardbrug betreden: Via de trappen vanaf de Oost- en Westzijde (zijn straatnamen!); Via de oprit en landhoofden. Beide mogelijkheden worden in het algemeen door voetgangers benut. Het is maar net, waar de voetganger vandaan komt.	De deelconclusie in het rapport heeft alleen betrekking op het betreden van de brugval via de trappen. Voetgangers, die via de oprit en de landhoofden de brugval benaderen, worden bij het doen van een brugopening gewaarschuwd via de landverkeersseinen (bruglichten), de akoestische signalen en het dalen van de slagbomen. Deze zijn vanaf de oprit en de landhoofden goed zichtbaar en hoorbaar. Op deze wijze worden de voetgangers al vroegtijdig hoorbaar en zichtbaar gewaarschuwd voor een aanstaande brugopening. Uw opmerking over de zichtbaarheid van het brugval voor het langzaam verkeer komt ook terug in de uitgevoerde scan in het kader van de integrale veiligheid bij de Bernhardbrug. Wij zijn van plan de zichtbaarheid van het brugval te verbeteren. We hebben het bureau Intergo gevraagd hieromtrent met een advies te komen, dat wellicht ook	Het gaat hier om het commando landverkeersseinen. Dit is inderdaad bedoeld voor het openen van de brug en het sluiten van de bomen.
5	Gemeente Zaanstad	Brief – toelichting	29	In de deelconclusie op pagina 29 geeft u aan, dat in noodsituaties mensen niet altijd rationeel handelen. U eindigt de deelconclusie met de zinssnede, dat professionals bovenal ervoor moeten zorgen, dat er geen onveilige situaties ontstaan. Wij zijn het met u eens, dat de brugbedienaars een extra verantwoordelijkheid in deze situatie hebben. Onze brugbedienaars zijn hierop getraind. Ingeval van een onveilige situatie wordt de brug niet bediend of wordt het bedienproces onderbroken ingeval een onveilige situatie optreedt.	We vinden echter ook, dat de verkeersdeelnemer een verantwoordelijkheid heeft. Het komt helaas dagelijks voor, dat sommige verkeersdeelnemers bewust het rode licht van de landverkeersseinen negeren en om de slagbomen rijden om de overkant van de brug te halen. Zie hiervoor de aangeleverde incidentenregistratie. Hierdoor veroorzaken ook de verkeersdeelnemers niet alleen een vervelende situatie voor de brugbedienaars, maar ook voor hun mede verkeersdeelnemers een onveilige situatie. Uw opmerking op pagina 36 over dit gedrag, waarbij u aangeeft, dat 'deze overtredingen naar de mening van de Onderzoeksraad geen of slechts een beperkte samenhang met de daadwerkelijke risico's van een brug hebben', delen wij dus niet.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. De geschetste situatie, bewust onveilig gedrag, was niet de situatie zoals aanwezig in november 2018, of waar het onderzoek in het algemeen over ging.
6	Gemeente Zaanstad	Brief - toelichting	33	Tijdsduur bediening brug in relatie tot doelstelling van het onderzoek Op pagina 33 geeft u aan, dat het aannemelijk is dat, indien de brugbedienaar de gehele periode van voorwaarschuwing had benut, alvorens de brug te openen, de voetgangers de brugval al hadden gepasseerd. Dit had het ongeval voorkomen. Wij vinden deze 'aanname' niet stroken met de doelstelling van uw onderzoek namelijk vast te stellen, wat daadwerkelijk heeft plaatsgevonden (toedracht) op de Bernhardbrug.	Wij verzoeken u uit te gaan van feiten en niet van veronderstellingen. Dit geldt voor meerdere opmerkingen in het rapport. Wij hebben dit in de bijlage aangegeven.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Indien er geen bel was geweest, was er geen reden geweest om te stoppen. Deze bevindingen zijn niet speculatief, maar zijn vastgesteld in het onderzoek.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
7	Gemeente Zaanstad	Brief - toelichting	52	<p>U constateert, dat de gemeente nauwelijks de aanbevelingen uit het rapport Ongeval Den Uylbrug heeft opgevolgd. Op pagina 52 van het conceptrapport schrijft u bijvoorbeeld, dat de gemeente weliswaar voortvarend van start is gegaan met verbetermaatregelen voor de Den Uylbrug, maar heeft nagelaten deze maatregelen ook op de andere bruggen uit te voeren. U schrijft, dat de urgentie verdween.</p>	<p>Wij vinden deze conclusie onjuist en geen recht doen aan wat de gemeente heeft gedaan. Allereerst waren de genomen maatregelen op de Den Uylweg specifiek kenmerkend voor deze brug. Niet alle maatregelen zijn zomaar toepasbaar op andere bruggen, zonder eerst een onderzoek hiertoe. Daarnaast ontbrak een methodiek, waarbij naast de technische ook de human factors bij het bedienen van een brug in kaart konden worden gebracht. De gemeente heeft daarom eerst deze methodiek laten ontwikkelen. Dit heeft er toe geleid, dat in januari 2018 het definitieve rapport 'Opzet Methodiek voor Integrale Veiligheid Bruggen bij de gemeente Zaanstad' verscheen, waarin deze methodiek is beschreven. Vervolgens heeft de gemeente in 1,5 jaar tijd alle overige door de gemeente op afstand bediende bruggen op integrale veiligheid gescand, waaronder ook de Bernhardbrug. Afhankelijk van de urgentie van de risico's zijn er tussentijds maatregelen aan diverse bruggen genomen, ingeval er sprake was van grote en urgente risico's. Verder heeft de gemeente het volgende gedaan:</p> <p>Aan brugbedienaars zijn trainingen gegeven en de werkwijze van de brugbedienaars is verder geprofessionaliseerd via het opstellen van een zgn. kwaliteitshandboek; een exemplaar van dit handboek hebt u ten behoeve van uw onderzoek ontvangen. In dit handboek is bijvoorbeeld ook een procedure opgenomen, hoe te handelen bij incidenten, in weerwil van hetgeen in uw rapport op pagina 15, regel 22 staat.</p> <p>Er is een voorlichtingscampagne uitgevoerd, vooral gericht op middelbare scholieren, waarbij scholieren ook werden uitgedaagd om met oplossingen te komen om roodlichtnegatie bij bruggen te voorkomen.</p> <p>Er zijn standaarden ontwikkeld op gebied van zichtlijnen, cameraopstelling en bedienprotocollen.</p> <p>De gemeente participeert in de NEN-commissie over de veiligheid van beweegbare bruggen en WOW-organisatie; We brengen periodiek verslag uit over de voortgang van het integrale veiligheidsonderzoek bij beweegbare bruggen via raadsinformatiebrieven en het beantwoorden van vragen van raadsfracties over dit onderwerp. Wij erkennen, dat nog niet alle maatregelen op diverse bruggen zijn genomen. Veelal willen wij deze maatregelen in samenhang met (groot) onderhoud aan de bruggen uitvoeren. Inmiddels is € 1,2 mln extra door de gemeenteraad beschikbaar gesteld om de gewenste maatregelen versneld uit te voeren.</p>	<p>In zienswijze van de gemeente Zaanstad worden verschillende zaken aangehaald. De zienswijze behelst een houding die geen recht doet aan de werkelijke situatie.</p> <p>De Onderzoeksraad heeft aangegeven dat de gemeente goed is gestart na het uitbrengen van het rapport Den Uylbrug en dat verschillende zaken zijn doorgepakt. Dit onderzoek is gericht op de situatie van 28 november. Na de versnelde scan van de Bernhardbrug bleken er in totaal 72 structurele verbetermaatregel noodzakelijk bij de beoordeelde bruggen en was er ten tijden van het onderzoek in februari 2019 nog geen budget van 1.2m€ gevraagd.</p>

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
8		Brief - toelichting	17	<p>In paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 (blz. 17 e.v.) gaat u in op het bedienen van bruggen op afstand en de rol van de brugbedienaars hierin. Al eerder in deze brief hebben wij aangegeven, dat naar aanleiding van het ongeval op de Den Uylbrug de gemeente verder heeft gewerkt aan de professionalisering van de brugbediening. Er is een kwaliteitshandboek voor de brugbedienaars gemaakt. Verder zijn er diverse standaarden op gebied van zichtlijn, cameraopstelling en bedienprotocollen tot stand gekomen.</p> <p>Ook is gewerkt aan het verbeteren van de presentatie van beelden in de bedienpost. Verder hebben de brugbedienaren trainingen gehad hoe om te gaan met bijzondere situaties, die zich op bruggen kunnen voordoen. Tot slot zijn de brugbedienaars zodanig getraind, dat zij alle beweegbare bruggen in Zaanstad moeten kunnen bedienen. Zij zijn ook op de hoogte van de specifieke omstandigheden van elke brug.</p>	Zij zijn ook op de hoogte van de specifieke omstandigheden van elke brug. Wij willen u verzoeken, dat u de tekst in paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 met inachtneming van het bovenstaande aanpast	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. De Onderzoeksraad gaat niet over schuld, maar heeft vastgesteld dat de geleerde lessen niet direct zijn uitgerold. Ook is vastgesteld dat de opvolging lang duurde. Tot slot is vastgesteld dat de brugbediener moet werken in een situatie dat hij/zij geen volledig zicht heeft in elke situatie. Deze keuze van de gemeente maakt het, dat bij een gemaakte fout, er geen kans is op herstel.
9	Gemeente Zaanstad	1	5	Ze.... aan de brugleuning.	Woordje 'snel' verwijderen. Woordje snel is subjectief. Het echtpaar bleef geruime tijd om zich heen kijken alvorens naar de reling te lopen.	Het woord <i>snel</i> is van toepassing op de slachtoffers, expliciet na het moment dat het brugval daadwerkelijk gaat bewegen en het echtpaar snel naar de reling loopt.
10	Gemeente Zaanstad	1	5	De.....opgemerkt.	Waarom hier al een conclusie in een tekst die over de reden van het onderzoek gaat.	Feit - deze zin behelst een feitelijke constatering en geen conclusie. Beide slachtoffers zijn niet opgemerkt.
11	Gemeente Zaanstad	1	6	Ondanks-kon	Tekstsuggestie: Ondanksin 2015, blijken ongelukken moeilijk te voorkomen.	Feit - tekst voorstel suggereert dat het niet te voorkomen was.
12	Gemeente Zaanstad	2	8	Medelokale bediening.	Bernhardbrug is wel lokaal te bedienen.	De Bernhardbrug is alleen vanuit de machinekamer lokaal te bedienen, zonder zicht op de brug en / of het verkeer. Hiervoor is minimaal een 2e man nodig.
13	Gemeente Zaanstad	2	9	Gelijktijdig.....gaan.	Handelingen zijn niet gelijktijdig uit te voeren. Volgordelijk. Allereerst gaat het voorwaarschuwingslicht aan de oostkant van de brug geel knipperen. Aan de westkant ontbreekt dit licht omdat op de kruising V. van Goghweg / Westzijde een verkeersregelinstallatie is aangebracht.	Met gelijktijdig is bedoeld het commando scheepvaart noord en commando landverkeer stop. Bron: logging data PLC.
14	Gemeente Zaanstad	2	13	Op.....taakverdeling.	Het betreft geen taakverdeling, maar deskverdeling. Daarnaast was de reden niet onduidelijk. Hij moest naar het toilet.	Bedoeld is de verdeling van het bedienen van de bruggen die zijn toegewezen aan een desk. Niet om de afwezigheid van de derde collega.
15	Gemeente Zaanstad	2	13	De brugbedienaar.....stop.	Een brugbedienaar gaat NOOIT weg tijdens een geopende brug. De situatie was dat de Spoorbrug inmiddels gesloten was. De brugbedienaar naar het toilet wilde gaan en daarom aan zijn collega heeft gevraagd om de bediening van de Bernardbrug op zich te willen nemen.	Beschreven is slechts deels correct, reactie suggereert ander scenario.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
16	Gemeente Zaanstad	2	13	Formeel.....is.	Er wordt een signalering gegeven dat de brug in gereedheid wordt gebracht om geopend te gaan worden. Doorvaren is nog steeds niet toegestaan.	Eens niet toegestaan. Observaties laten een ander gedrag van de scheepvaart zien, er wordt niet alleen opgevaren bij Rood/Groen maar ook vastgesteld dat er al wordt doorgevaren omdat de hoogte van het brugval dit toelaat. Dit is ook bekend bij de brugbedienaars.
17	Gemeente Zaanstad	2	14	Om.....procedure.	De reden is niet om het aanvarende schip niet te laten afremmen, maar om ervoor te zorgen er optimale doorstroming van het landverkeer en scheepvaart kan plaatsvinden. Dit is de taak en ter beoordeling aan de operator zoals dit is vastgelegd in zijn functieprofiel.	Profiel klopt, maar deze tekst is gebaseerd op de actuele situatie. Landverkeer vanaf de 'Westzijde' was aanrijdend, desondanks werden de bomen gesloten en zorgde de brugwachter ervoor dat het scheepvaartverkeer optimaal kon doorstromen. Het betreft hier de actuele situatie. De brugwachter beoordeelde dat deze wijze van werken de optimale wijze was.
18	Gemeente Zaanstad	2	15	De.....brugval.	Zin aanpassen in: De cameraopstelling op de Bernardbrug biedt tijdens het openen van de brug niet de gehele procedure een totaalbeeld.	Tekst is correct.
19	Gemeente Zaanstad	2	15	De.....binnenvaartschip.	Woordje direct verwijderen.	Na het verzoek is de brugbediener direct gestart met het bedienen van de brug.
20	Gemeente Zaanstad	3	19	Specifiekebrug.	Er is een bedienfilosofie opgesteld.	Generiek, waarbij niet ingegaan wordt op specifieke dilemma's waar brugwachters voor komen te staan.
21	Gemeente Zaanstad	3	19	De.....krijgen.	Zin wijzigen: voor het woord bepalend het woord mede plaatsen.	Niet mede bepalend, suggereert dat er alternatieven zijn.
22	Gemeente Zaanstad	3	19	Het probleem....volgen	Wijzigen in: Een dergelijke cameraopstelling brengt met zich mee.... Het is immers niet per definitie een probleem.	Dat het een probleem is, is inzicht dat in het onderzoek op basis van expertise wordt ingebracht en wordt ervaren.
23	Gemeente Zaanstad	3	19	Voor de bediener.... Werken	Is het een feit dat dit vermoeiend is? Waaruit blijkt dit? De brugbedieners zijn hier op getraind.	De brugbedienaars kunnen getraind zijn, het gaat om het vermogen van de mens om gepresenteerde beelden goed te kunnen interpreteren. Dat het als vermoeiend wordt ervaren komt voort uit verkregen informatie.
24	Gemeente Zaanstad	3	20	Een advies....camera's	In het aangehaalde rapport staat, dat het beperkte zicht bij een geopende brugval op 'de overkant' alleen oplosbaar is met een PTZ-camera. Dat betekent, dat de aanwezige PTZ-camera's op de Bernhardbrug bijgesteld moeten worden.	Tekst is correct.
25	Gemeente Zaanstad	3	21	De huidige Interpreteren	Subjectief, niet onderbouwd, medewerkers zijn hierop getraind	Ondanks de training, is het een ongewenste presentatievorm voor het menselijk brein.
26	Gemeente Zaanstad	3	22	De huidige... brug	Subjectief, niet onderbouwd, medewerkers zijn hierop getraind	Ondanks de training, is het een ongewenste presentatievorm voor het menselijk brein.
27	Gemeente Zaanstad	3	22	Om de... mens	Zin wijzigen en herschrijven als aanbeveling.	Tekst in het rapport is zoals bedoeld.
28	Gemeente Zaanstad	3	22	De cameraopstelling.... brug	Wij zijn het niet eens met de conclusie. Zie eerdere opmerkingen. Er is sprake van adequate ondersteuning. Er is geen sprake van een onveilige situatie	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Direct na het openen van het brugval heeft de brugbediener geen zicht op en voor het brugval. Gevolg: de brugwachter moet blind handelen. Dit is de reden dat de brugbediener op 28 november het brugval niet wilde laten zakken. Er was gevaar voor beknelling en hij had geen zicht.
29	Gemeente Zaanstad	3	22	Dit betekent.... doorvaren	Zin wijzigen in: dit betekent dat brugbedienaars zoveel mogelijk streven naar een werkwijze die zorgt voor een efficiënte doorstroom van zowel het scheepvaartverkeer als het wegverkeer waarbij de veilige brugbediening voorop staat.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Is ook opdracht aan de brugbedieners, intentie van de gemeente maar hier is vastgesteld wat de modus operandi is.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
30	Gemeente Zaanstad	3	22	Deze manier.... doorvaren	Deze zin verwijderen. Is onjuist	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Hier is vastgesteld wat de modus operandi is.
31	Gemeente Zaanstad	3	23	Uit de analyse... gegeven	Wij kennen deze analyse niet, waaruit blijkt dan dat de brugbedienaars gefocust zijn op het beeldscherm?	Alle besturingscommando's worden gelogd. De Onderzoeksraad heeft na toestemming van de gemeente Zaanstad de data geanalyseerd. Direct na de vrijgave van het systeem - in het beeldscherm - wordt in meer dan 50% van de gevallen direct gekozen voor openen.
32	Gemeente Zaanstad	3	24	Ook nu brugopening	Uiteindelijk is het altijd minimaal 47 seconden voordat het commando "brug open" kan worden gekozen, dus zin aanpassen: er is geen sprake van snel of niet snel kiezen.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Analyse laat zien dat er ook later voor het daadwerkelijk openen wordt gekozen.
33	Gemeente Zaanstad	3	25	Deze manier... vrijgave	Het SCADA systeem en de beeldschermen zijn complementair aan elkaar. Beiden zijn nodig voor de doorlopen van het proces. Zie procestabel pagina 18. Wij herkennen ons dan ook niet in deze opmerking.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Analyse laat zien dat er ook later voor het daadwerkelijk openen wordt gekozen.
34	Gemeente Zaanstad	3	25	De mogelijkheid... geworden	Zie eerdere opmerking op deze pagina.	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad. Analyse laat zien dat er ook later voor het daadwerkelijk openen wordt gekozen.
35	Gemeente Zaanstad	3	25	De staande doorvaren	Zin aanpassen: De staande praktijk in Nederland....doorvaren	Bevestiging van eerder ontkende reactie. Er zijn voorbeelden bekend van de staande praktijk, maar het gaat hier om onderzoek op de Zaan.
36	Gemeente Zaanstad	3	25	Als de...brug	Het SCADA systeem en de beeldschermen zijn complementair aan elkaar. Beiden zijn nodig voor de doorlopen van het proces. Zie procestabel pagina 18. Wij herkennen ons dan ook niet in deze opmerking	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad, maar dit is een deelconclusie getrokken op basis van het onderzoek.
37	Gemeente Zaanstad	3	25	Met de brugbedienaars	Deze zin verwijderen. De brugbedienaars zijn opgeleid als verkeersmanagers waarbij zij afweging maken tussen landverkeer en scheepvaartverkeer en zorgen voor een veilige brugbediening	De Onderzoeksraad ziet de reactie als zienswijze van de Gemeente Zaanstad, maar dit is een deelconclusie getrokken op basis van het onderzoek.
38	Gemeente Zaanstad	3	26	In.....waarnemen.	Deze zin is niet congruent met hetgeen staat op pagina 19.	In blauwe blok op pagina 19 staat een uitleg door het NNVO wat schouwen inhoudt. De gemeente mist naar mening van de Onderzoeksraad de opmerking dat schouwen ook interpreteren is.
39	Gemeente Zaanstad	3	26	De.....scheepvaartverkeer.	Zoals eerder vermeld. Zie leidraad bedienproces Kwaliteitshandboek.	Zienswijze van de gemeente. Hier is vastgesteld wat de modus operandi is.
40	Gemeente Zaanstad	3	26	Door.....werkwijze.	Zie eerder gemaakte opmerking.	Zienswijze van de gemeente. Hier is vastgesteld wat de modus operandi is.
41	Gemeente Zaanstad	3	27	Er.....voorwaarschuwing.	Wordt hiermee de landverkeerseinen bedoeld?	Bedoeld wordt het voorwaarschuwingssysteem tbv landverkeer (auto's).
42	Gemeente Zaanstad	4	33	Tabel	Gaarne tabel aanpassen op basis van opmerkingen gemeente.	Zienswijze gemeente, maar dit is de uitkomst van de vergelijkende TriPod-analyse getrokken op basis van het onderzoek.
43	Gemeente Zaanstad	4	36	Het.....matrix.	NEN norm is niet van toepassing op de ontwikkelde methodiek van de integrale veiligheidsscan.	Reactie is correct, maar het team heeft ook niet inhoudelijk naar de laatste norm gekeken.
44	Gemeente Zaanstad	4	37	Uiteindelijk.....uitvoert.	Betreft een onderdeel van het totale takenpakket.	Purisme.
45	Gemeente Zaanstad	4	38	Vastgesteld...liggen.	Tweede helft van de zin verwijderen.	Zienswijze gemeente, maar dit is vastgesteld op basis van het onderzoek.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
46	Gemeente Zaanstad	4	39	Binnen....opgepakt.	Deze zin verwijderen.	Zienschijne gemeente, maar dit is vastgesteld op basis van het onderzoek.
47	Gemeente Zaanstad	4	40	Maar.....uitgevoerd.	Er zijn wel degelijk aan diverse bruggen verbetermaatregelen uitgevoerd.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie <i>Stand van zaken integrale veiligheid bruggen</i> d.d. 5 december 2018.
48	Gemeente Zaanstad	4	40	Op....uitgebleven.	Er zijn wel verbeteracties uitgevoerd. Daar waar urgente risico's worden onderkend worden deze meteen opgepakt.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie <i>Stand van zaken integrale veiligheid bruggen</i> d.d. 5 december 2018.
49	Gemeente Zaanstad	4	40	Het....2016.	Op basis van de aanbevelingen door de Onderzoeksraad in 2016 is een pakket van verbetermaatregelen opgesteld en uitgevoerd. We zijn inderdaad nog bezig met de uitwerking van de scans.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie <i>Stand van zaken integrale veiligheid bruggen</i> d.d. 5 december 2018.
50	Gemeente Zaanstad	4	41	De.....uitgevoerd.	Zie voorgaande opmerkingen. Klopt dus niet.	Zienschijne gemeente, maar dit is een deelconclusie getrokken op basis van het onderzoek.
51	Gemeente Zaanstad	4	41	Gemeentelijke.....uitbleef.	Zie voorgaande opmerkingen hierover.	Zienschijne gemeente, maar dit is een deelconclusie getrokken op basis van het onderzoek.
52	Gemeente Zaanstad	5	48	De Fout.	Is dit niet in tegenspraak met pagina 47, regel 24 en 25.	In de standaard wordt de camera opstelling benoemd in relatie tot de vereiste zichtvelden. In regel 24 / 25 op blz 47 gaat het om de presentatie vorm.
53	Gemeente Zaanstad	5	49	De zichteisen ... fout.	Zaanstad heeft inmiddels zelf zichteisen vastgesteld.	<i>Programma van eisen zicht</i> was onderwerp van aandacht, maar is pas opgeleverd op 26 november 2018. Verwerking van de bevindingen en toetsing aan de praktijk is heeft pas in het voorjaar 2019 plaatsgevonden.
54	Gemeente Zaanstad	6	51	Metbrugbedienaars	brugwachters zijn ook verkeersmanagers en maken een beslissing tot openen nadat ze alles hebben beoordeeld. Conclusie herschrijven naar aanleiding eerder gemaakte opmerking.	Zienschijne gemeente, maar dit is een conclusie getrokken op basis van het onderzoek.
55	Gemeente Zaanstad	6	52	De Voeren	Er zijn wel maatregelen uitgevoerd bij een aantal andere bruggen. Er is voor gekozen eerst een scan uit te voeren, voordat er maatregelen worden getroffen, juist om maatwerk per brug te leveren.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie <i>Stand van zaken integrale veiligheid bruggen</i> d.d. 5 december 2018.
56	Gemeente Zaanstad	6	52	De ... uitgevoerd.	Urgentie verdween niet, maar de complexiteit was groter dan eerder was ingeschat. Er is eerst gewerkt aan het opstellen van de methodiek, daarna zijn diverse scans bij bruggen uitgevoerd. Bij urgente risico's wordt meteen een maatregel genomen. De reden dat er geen scan voor de Bernhardbrug is uitgevoerd, heeft geen verband met de urgentie, maar met de planning en capaciteit en kwaliteit van de brug.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: de Bernhardbrug is de derde brug in drukte van Zaanstad. De bedieners vinden het een complexe brug om te bedienen.
57	Gemeente Zaanstad	6	52	Zodoende .. Beeld	Veiligheidsrisico's van de Bernhardbrug zijn continue in beeld gebracht. In 2015 zijn nieuwe camera's geplaatst. Daarnaast zijn potentiële risico's intern besproken. Bij onvoldoende veiligheid wordt de brug niet bediend.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: de Bernhardbrug is de derde brug in drukte van Zaanstad. De bedieners vinden het een complexe brug om te bedienen.
58	Gemeente Zaanstad	6	52	De ... Bernhardbrug	Vervangen door: De gemeente heeft wel de lessen uit het ongeval benut. Er was op het moment van het ongeval alleen nog geen IV-scan uitgevoerd.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: de Bernhardbrug is de derde brug in drukte van Zaanstad. IV scan stond voor januari 2019, drie jaar na start. Ook was nog geen budget vrijgemaakt en waren er op de bruggen geen aanpassingen gestart.
59	Gemeente Zaanstad	6	52	Na ... geconstateerd	Direct na het vaststellen van de IV-systematiek (eind 2017) is als vervolg op de vier pilot-bruggen ook begonnen met het uitvoeren van de IV-scan bij andere bruggen. Ten tijde van het ongeval van de Bernhardbrug waren inmiddels 8 IV scans bij andere bruggen uitgevoerd. Bij urgente risico's worden meteen maatregelen aan de bruggen genomen.	Zienschijne Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie <i>Stand van zaken integrale veiligheid bruggen</i> d.d. 5 december 2018.

Nr.	Inzagepartij	Hoofdstuk / paragraaf	Blz.	Te corrigeren tekst (eerste laatste woord)	Argumentatie / onderbouwing van de reactie	Reactie Onderzoeksraad
60	Gemeente Zaanstad	6	52	Deze ... genomen.	Zie eerdere redenen waarom we pas later met brug waren gestart (capaciteit/planning/veiligheid)	Zienswijze Gemeente Zaanstad: staat haaks op notitie Stand van zaken integrale veiligheid bruggen d.d. 5 december 2018.
61	Gemeente Zaanstad	6	52	Structurele ... worden.	Het gestelde suggereert, dat dit op alle bruggen voorkomt. Hoe is aan deze informatie gekomen. Graag onderbouwing.	Problemen zijn gesignaleerd bij de Den Uylbrug. Ook zijn ze beschreven in het rapport . Pas nu gaat men de het aanpassen. De aanwezigheid op verschillende plekken is een indicatie dat het gaat om een structureel probleem.
62	Gemeente Zaanstad	6	53	Er Bruggen.	Conclusie aanpassen op basis van eerder gemaakte opmerkingen.	Zienswijze Gemeente Zaanstad, geen aanpassing.
63	Gemeente Zaanstad	6	53	Een ... herstellen.	Conclusie aanpassen op basis van eerder gemaakte opmerkingen.	Zienswijze Gemeente Zaanstad, geen aanpassing.
64	Brugbediener	Algemeen		Technisch inhoudelijk	Aanvullende informatie	Verschillende inhoudelijk punten zijn door de Onderzoeksraad beoordeeld en waar relevant meegenomen.
65	Brugbediener	Algemeen		Voorval inhoudelijk	Zienswijze	De inhoudelijke reacties die betrekking hebben op het voorval zijn beoordeeld gewogen en waar mogelijk aangepast. De Onderzoeksraad kiest ervoor, op grond van artikel 57 van de rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid enkele afgewezen reacties niet in detail in deze tabel van reactie te voorzien.